

Coalitieakkoord: Aan de slag

2-2-2026 | Door Kees van Oostwaard, werkzaam bij
Fiscale Zaken Athora

Betrekkelijk snel na de Tweede Kamerverkiezing van 29 oktober 2025 is er een nieuw coalitieakkoord gesloten tussen D66, VVD en CDA. Het thema is “Aan de slag”. Het akkoord is gepresenteerd op 30 januari 2026 en omvat 67 pagina’s tekst (plus 12 pagina’s bijlagen). Het akkoord laat ons ook (nadrukkelijker) kennismaken met een nieuwe term: ‘vrijheidsbijdrage’. In dit artikel geef ik een beschouwing van de belangrijkste punten inzake oudedagsvoorzieningen, eigen woning en belastingwetgeving.

Aan de slag

Bouwen aan een beter Nederland

Coalitieakkoord 2026-2030

D66, VVD en CDA

Het bijzondere van dit akkoord is onder meer dat het leidt tot een minderheidskabinet. De regeringspartijen zullen op zoek moeten gaan naar steun op de diverse dossiers om de bijbehorende wetgeving door de Tweede en Eerste Kamer te loodsen.

¹ Pag. 44 coalitieakkoord

Oudedagsvoorzieningen

Het coalitieakkoord bevat diverse passages die de oudedagsvoorzieningen raken. Zo is voor de AOW vastgelegd dat met ingang van 1 januari 2033 de AOW-leeftijd direct wordt gekoppeld aan de stijging van de levensverwachting. Als argument wordt daarbij genoemd: “We worden ook steeds gezonder ouder”¹. Uit de bijlage bij het akkoord blijkt dat deze maatregel structureel een forse bezuiniging oplevert.

Commentaar

Of deze maatregel veel geld gaat opleveren hangt mede af van de daadwerkelijke ontwikkelingen rondom de levensverwachting. Het staat er niet, maar ik vermoed dat niets wordt gedaan aan verlaging van de AOW-leeftijd als de levensverwachting daalt (de ommissie in de huidige wetgeving). En last but not least: het is inderdaad een trend dat de levensverwachting nog steeds stijgt², maar dat zegt nog niets over de kwaliteit van leven op hogere leeftijd. Anders gezegd: heeft een inwoner van Nederland die nu of binnenkort de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt kwalitatief gezien net zo'n goede 'oudedagsperiode' als iemand die dertig jaar geleden op jongere leeftijd met pensioen is gegaan?

Daarnaast willen de coalitiepartners de komende zes jaar de fiscale subsidiering van het aanvullend pensioen voor de hoogste inkomens verminderen. Dat is een nog enigszins cryptische tekst, maar in de bijlage wordt duidelijk wat hiermee wordt bedoeld: de aftoppingsgrens voor pensioen blijft bevroren op € 137.800. Dit bedrag is door indexatie bereikt in 2024 en staat dus al langer 'vast'.

Commentaar

De bevroering van de aftoppingsgrens komt waarschijnlijk uit de koker van D66. De VVD en het CDA hadden er in ieder geval geen uitgesproken mening over in hun verkiezingsprogramma's en doorrekeningen van het CPB.³

Tot slot wil de coalitie gehoor geven aan de SER-oproep om het Pensioenakkoord en het akkoord 'Gezond naar het pensioen' te implementeren.⁴

Woningmarkt (inclusief eigen woning)

Algemeen

Als onderdeel van de 'Grote keuzes voor Nederland' worden bouwen en wonen genoemd.

² Met een kleine trendbreuk in Coronatijd

³ Zie "Uitslag verkiezingen 2025 en mogelijke gevolgen voor de aftoppingsgrens, *Financieel Actief*, 4 november 2025

⁴ Pag. 44 coalitieakkoord

*"De afgelopen jaren zijn er te weinig woningen gebouwd, terwijl de samenleving sterk is veranderd: het lukt al jaren niet om de bouwproductie naar de gewenste 100.000 woningen per jaar te krijgen."*⁵

Daarom is onder meer het voornemen om te schrappen in bezwaarprocedures en te gaan werken met een jaarlijkse Vereenvoudigingswet. Ook is het de bedoeling om minstens 30 grootschalige nieuwbouwlocaties van nationaal belang verspreid over het land te creëren.

Oplossingen worden ook gezocht in het mogelijk maken van permanente bewoning van recreatiewoningen en de introductie van de zogenoemde doorstroomhypotheek. Wat dit laatste precies gaat inhouden is nog niet duidelijk.

Fiscaal

Ten einde *"het eigen huis betaalbaar te houden en rust op de woningmarkt te bewaren blijft de fiscale behandeling van de eigen woning ongewijzigd."*⁶

Commentaar

Met de VVD in de coalitie wekt het behouden van de hypotheekrenteaftrek geen verbazing. Hoe hard over dit punt is onderhandeld is op dit moment niet duidelijk. Met name de Belastingdienst zal dit met zorgen bezien. De dertigjaarstermijn blijkt voor deze instantie een lastige, zo niet onmogelijk te nemen hobbel en we naderen nu toch steeds meer het moment dat uitvoering moet worden gegeven aan deze wetsbepaling.

Sparen en beleggen

Met als argument het stimuleren van lange termijn beleggingen door het nieuwe box-3- stelsel op werkelijk rendement *"door te ontwikkelen naar een Vermogenswinstsysteem"*⁷, wordt al vóór de invoering van de Wet werkelijk rendement box 3 aangekondigd deze op afzienbare termijn drastisch aan te gaan passen.

⁵ Pag. 17 coalitieakkoord

⁶ Pag. 19 coalitieakkoord

⁷ Pag. 28 coalitieakkoord

Anders geformuleerd: het nieuwe kabinet gaat door op de lijn om snel het nieuwe box-3-stelsel op basis van vermogensaanwinst in te voeren om daarna toch over te schakelen naar een stelsel van vermogenswinst.

Commentaar

Het was van het begin al duidelijk dat het nieuwe box-3-stelsel wel heel erg snel ontwikkeld werd en dat leidt meestal niet tot een goed - laat staan optimaal - resultaat. Zo ook in dit geval. Het vervelende daarbij is dat veel bedrijven, organisaties, etc. veel tijd, energie en geld moeten steken in de facilitering van dit nieuwe stelsel. En na een paar jaar mag dat dan nog een keer worden gedaan. En daar komt dan waarschijnlijk weer een ingewikkeld overgangsrecht bij. Dat is alles bij elkaar geen goed verhaal.

Belastingstelsel

Zoals bijna elke nieuwe coalitie benoemt is het Nederlandse belasting- en toeslagen-stelsel aan herziening toe. Deze nieuwe coalitie wil onder meer de veelheid aan inkomensafhankelijke regelingen in de fiscaliteit stapsgewijs beperken en beginnen met de heffingskortingen. Ook wil zij onderzoeken hoe de complexiteit van 21 samenlevingsvormen in de AOW kan worden opgelost.

En de vrijheidsbijdrage wordt geïntroduceerd. Deze stond al vermeld in het verkiezingsprogramma van het CDA. Zowel van burgers als van bedrijven wordt een bijdrage gevraagd voor onze vrijheid. Voor burgers wordt dat gerealiseerd via een beperkte toepassing van de tabelcorrectiefactor in de inkomstenbelasting. Voor bedrijven komt er een taakstellende verhoging van de aof-premie. Dit laatste zal nog overlegd worden met ondernemingsorganisaties.⁸

Slotopmerkingen

De contouren voor een nieuw kabinetsbeleid worden duidelijk. De exacte invulling en niet te vergeten het zoeken van meerderheden, zal tot meer duidelijkheid moeten leiden. Allereerst zullen de coalitiepartners op zoek moeten naar de invulling van de diverse kabinetsposten, waaronder een nieuwe staatssecretaris van Financiën.

⁸ Bijlage coalitieakkoord

FA